Ecologie

De term is van Griekse oorsprong (oikos=huis) en betekent huis-kunde. Het woord is het eerst gebezigd door de Duitser Ernst Häckel in 1866. De tak van wetenschap die ecologie wordt genoemd, bestudeert de **relaties** van levende wezens met hun niet-levende omgeving. Als het gaat om planten kunnen we het volgende stellen : Die relatie kan liggen in het vlak van de concurrentie, van de samenwerking of van de consumptie.
Bomen, struiken, en planten als riet onderscheppen zoveel licht en produceren zoveel strooisel, dat ze bepaalde andere planten het bestaan onmogelijk dan wel juist mogelijk maken. Planten van één soort of van nauw verwante soorten zullen onderling om dezelfde voedingsstoffen uit de bodem concurreren. Veel insecten zijn specifiek aan een voedselplant (of –familie) gebonden. Zo'n plant bevat een afweerstof tegen vraat en wordt door de meeste dieren gemeden. Aangenomen wordt dat op zeker ogenblik in de evolutie een insect de mogelijkheid verwierf een enzym te produceren, dat in staat is de afweerstof af te breken. Daarmee kreeg het insect de beschikking over een tot dan toe ontoegankelijke voedselbron, die het niet met andere dieren hoefde te delen.

Een voorbeeld van samenwerking of **symbiose** vormen de gallen (zie foto). Dit zijn uitgroeiingen van plantendelen die ontstaan onder invloed van dieren. Vooral onder de insecten vindt men veel galvormers. Hun larven hebben van de galvorming dubbel voordeel : voedsel en bescherming.
Onder de vaatplanten vertoont een klein aantal een **parasitaire** levenswijze, d.w.z. ze leven ten koste van hun gastheer. Voorbeelden zijn bremrapen en maretak. Veel schimmels zijn zwakteparasieten, die oude of verzwakte planten aanvallen of via verwondingen binnendringen. Na het overlijden van de gastheer gaan ze vaak door als saprofieten, afbrekers van dood materiaal.
Behalve parasieten kunnen op levende planten ook andere planten groeien, die geen voedsel aan de levende delen van hun drager onttrekken. Daartoe behoren voornamelijk mossen en korstmossen. Zij zijn voor hun voedseltoevoer sterk op neerslag aangewezen en reageren daardoor gevoelig op een verschijnsel als "zure regen"; vandaar hun betekenis als milieu-indicator.
Een **ecosysteem** wordt gevormd door alle organismen in een bepaald gebied, hun onderlinge wisselwerkingen en hun leefomgeving. Dit kan een bos zijn; sommigen beschouwen zelfs een potplant als ecosysteem. Een ecosysteem heeft een minimale oppervlakte nodig om in stand te blijven. Door te kleine aantallen van bepaalde plantensoorten ontstaat inteelt en onvoldoende krachtig zaad, terwijl het voor insecten ook niet meer lonend is om een bepaald gebied te bezoeken..Vandaar, dat de overheid streeft naar een verbinding tussen de "groene" gebieden in Nederland, de Ecologische Hoofdstructuur, kortweg de EHS. Het gebied rond de Reeuwijkse plassen vormt daarin een schakel.

Bron : Nederlandse ecologische flora